

Kommunfullmäktiges jämställdhetsutskott

Tid: Torsdagen den 2 februari 2023 kl. 09:00-11.05

Plats: Kommunstyrelsens sammanträdesrum

Beslutande: Charlotta Westerlund (S), ordförande
Solveig Granberg (C), vice ordförande
Ari Leinonen (S)
Tichaona Dumba Maphosa (S) t. ers. för Mehrana Bassami (S)
Alireza Mosahafi (M)
Linda Lotare (V)
Joline Göttfert (M) tjänstg. ers. för Maria Lindvall (L)

Övriga deltagare: Se sidan två

Utses att justera: Solveig Granberg (C)

Sekreterare: *digitalt signerad*..... §§ 1-6
Olov Häggström

Ordförande: *digitalt signerad*.....
Charlotta Westerlund

Justerare: *digitalt signerad*.....
Solveig Granberg

BEVIS**Justerat protokoll har offentliggjorts genom anslag**

Organ: Kommunfullmäktiges jämställdhetsutskott
Sammanträdesdatum: 2023-02-02

Anslaget har satts upp: 2023-02-03

Anslaget tas ner: 2023-02-27
Förvaringsplats: kommunkansliet

Underskrift: .....
Olov Häggström

Övriga deltagare

Ej tjänstgörande ersättare

Josefin Gustafsson (M)

Tobias Holmbom (V)

Mariam Salem (MP)

Veronica Kerr (KD)

Tjänstemän

Annika Dalén, övergripande planering

Linda Gustafsson, övergripande planering

Kristina Nordlund, elevhälsan

Katarina Nilsson, förskola

Louise Johansson, elevhälsan

Beslutsärenden

§ 1

Diariennr: KS-2023/00098

JUSK yttrande på planeringsförutsättningar 2024

Beslut

Jämställdhetsutskottet beslutar

att anta förslag till yttrande

Ärendebeskrivning

Förslaget till planeringsdirektiv innehåller förslag till program som kompletterar kommunfullmäktiges fastställda inriktningsmål i enlighet med kommunfullmäktiges riktlinjer för aktiverande styrning.

Jämställdhetsutskottet fokuserar i detta yttrande på förslagen till program som ingår i planeringsdirektivet.

Jämställdhetsutskottets yttrande

Jämställdhetsmålet, *Umeå kommun ska skapa förutsättningar för kvinnor och män att ha samma makt att forma samhället såväl som sina egna liv*, är ett av de av kommunfullmäktige fastställda inriktningsmålen som nu ingår i programmet för social hållbarhet.

Jämställdhetsutskottet vill framhålla vikten av att jämställdhet är ett horisontellt perspektiv och en övergripande strategisk fråga som fortsatt måste genomsyra samtliga program och verksamheter och inte enbart begränsas till ett fokusområde inom ett av fyra program. Jämställdhet, som en grundförutsättning för social hållbarhet är också nära knutet till arbetet med tillväxt, klimatneutralitet och digitalisering. Det bör inte förstås enbart som ett separat område och social hållbarhet är en av flera sammanhängande hållbarhetsdimensioner som ömsesidigt stärker varandra.

Den av kommunfullmäktige antagna strategin för jämställdhetsarbete anger att: *"Samtliga verksamheter inom kommunen ska bedriva ett aktivt jämställdhetsarbete och det är varje nämnds ansvar att bryta ner det övergripande målet kring jämställdhet till egna mål egna nämnden och genomföra samt följa upp detta."*

Jämställdhetsutskottet önskar därför se att Strategi för jämställdhetsarbete läggs till bland de övergripande styrdokumenterna för samtliga program.

Beslutsunderlag

Planeringsdirektiv 2024, stadsledningskontorets förslag

Beredningsansvariga

Linda Gustafsson, jämställdhetsstrateg

Annika Dalén, utvecklingsstrateg

Beslutet ska skickas till

Ledningskoordinator

Informationsärenden

§ 2

Diariennr:

Konsten att samtala – nyckeln till språk och jämställdhet

Beslut

Jämställdhetsutskottet har tagit del av informationen

Ärendebeskrivning

Christina Nordlund, Katarina Nilsson och Louise Johansson berättar om projektet som genomförts inom förskolan i Umeå kommun. Projektet är ett utvecklingsprojekt som genomfördes 2020-2022 av Elevhälsan. Det övergripande målet med projektet är att utveckla arbetssätt kring samtalet i vardagen och samtal om litteratur. Med extra fokus på jämställdhet samt målgruppen barn med funktionsnedsättning inom tal, språk och kommunikation.

§ 3

Diariernr: KS-2019/00188

Ärenden i kommunfullmäktige 2022 - helår

Beslut

Jämställdhetsutskottet har tagit del av informationen

Ärendebeskrivning

Genomgång av beslut fattade i kommunfullmäktige under 2022 med fokus på förekomst/frånvaro av jämställdhetsanalys. Uppföljningen görs av motioner samt kommunövergripande strategier, program och policys.

Beslutsunderlag

JUSK uppföljning KF 2022

Beredningsansvariga

Annika Dalén, utvecklingsstrateg jämställdhet

§ 4

Diarienum: KS-2022/00216

Åtterrapporering JUSK aktivitetsplan 2022

Beslut

Jämställdhetsutskottet har tagit del av informationen

Ärendebeskrivning

Åtterrapporering av JUSK:s aktivitetsplan 2022

Utvecklande av Umeå kommuns jämställdhetsarbete

1. Följa upp nämndernas arbete med det övergripande inriktningsmålet om att skapa förutsättningar för kvinnor och män att ha samma makt att forma samhället och sina egna liv
  - Genomgång av samtliga nämnders samt kommunstyrelsens verksamhetsuppföljningar för 2021 samt uppdragsplaner för 2022 med fokus på formuleringar kring jämställdhet och jämställdhetsmål har presenterats för jämställdhetsutskottet.
2. Stötta verksamheter i deras jämställdhetsarbete genom att skapa strukturer för ett hållbart och långsiktigt jämställdhetsarbete med förståelse för könsmaktordningen samspelar med andra maktstrukturer
  - Stöd till Berghem och Morgonstjärnans förskolor med fokus utemiljö, språk, kommunikation.
  - Stöttning av arbete med Salam familj och föräldrautbildning.
  - Två genomförda chefsutbildningar med fokus på jämställdhet för nya chefer inom Umeå kommun samt genomförd chefsutbildning av nya chefer i Umeåregionens kommuner
  - Genomlysning av chefsutbildningen för jämställdhet med fokus på intersektionalitet
  - Stöd genom föreläsningar, seminarier, utbildningar, etc. till ett flertal verksamheter såsom personal och näringsliv bland annat.
  - Stöd till VAKIN i internt arbete med jämställdhet/likabehandling
3. Verka för att minst en ny verksamhet per år initierar alternativt fördjupar jämställdhetsarbete

- Expertstöd till personalfunktionen i arbetet med framtagande av utbildningsmaterial inom aktiva åtgärder mot diskriminering, samt i arbetet med våld som arbetsgivarfråga
  - Stöd till Äldreomsorgen i uppstart och drivande av utvecklingsteam för jämställdhet (SKR)
4. Utbilda nya processledare i jämställdhet samt uppföljande träffar för existerande nätverk av processledare
- Dialog har förts under året med äldreomsorgsförvaltningen som tilltänkt verksamhet. Ej genomförd pga ej möjligt för förvaltningen att prioritera satsningen.
5. Fortsätta arbetet med jämställd stadsplanering
- Jämställdhetsstrateger deltar i arbetet med tilläggsuppdrag 2022:3 "Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen och tekniska nämnden i uppdrag att ta fram en metod så att projekt ur den befintliga investeringsplanen årligen väljs ut som lämpliga piloter för jämställdhetsfokus".
  - URBACT-projektet GenderedLandscape med fokus på jämställdhetsperspektiv i frågor som rör hållbar stadsutveckling har avslutats och slutrapporterats under året.
  - Jämställdhetsstrateg medverkar som expert i arbete med Bostadsförsörjningsprogram, TÖP Täfteå, Norra Ön.
  - Medverkande i arbete med social hållbarhet kopplat till Tomtebo strand
  - Stöd till jämställdhetsarbete inom ramen för ett flertal större externt finansierade projekt, t.ex. Jämställd och hållbar arbetspendling, PART-Y Participation and Youth: Lab for Equal Cities, International Urban and Regional Cooperation (IURC) i Latinamerika och Asien, Hållbar platsutveckling, Go Green Routes (Bölevägen), SPIS, KLUM 2.0, systemdemonstrator Tomtebo Strand, Norra Ön, Norrbotniabanans noder. Stödet består av genomförande av utbildningar och workshops, stöd i hur jämställdhet kan integreras i projektets arbete och stöd till projektledare samt medverkan i expertgrupp, referensgrupp eller liknande.
6. Systematiskt utmana och ifrågasätta könade maktrelationer i arbetet med hållbar utveckling med särskilt fokus på Klimatneutrala Umeå 2030 samt hållbar mobilitet och en jämställd och rättvis omställning
- Stöd till arbete inom KLUM 2.0
  - Deltagande i arbete med att ansöka om missionen för klimatneutrala städer samt utlysning Net Zero cities.

- Genomförande av mobilitetsprojekt Västerslätt med fokus på hållbara arbetsresor t/f mansdominerade arbetsplatser. Utmanande av normer och identitet.
  - Stöd till Jämställdhetsmyndigheten i arbete med att utbilda svenska myndigheter i arbete med klimat och kön
7. Följa och uppmärksamma frågor om arbetets organisering och andra centrala personalfrågor ur ett jämställdhetsperspektiv
- Expertstöd till personalfunktionen i arbetet med framtagande av utbildningsmaterial inom aktiva åtgärder mot diskriminering, samt i arbetet med våld som arbetsgivarfråga
  - Två genomförda chefsutbildningar med fokus på jämställdhet för nya chefer inom Umeå kommun.
  - Genomlysning av chefsutbildningen för jämställdhet med fokus på intersektionalitet
8. Framtagande av underlag med utgångspunkt i det andra jämställdhetspolitiska delmålet om ekonomisk jämställdhet: Kvinnor och män ska ha samma möjligheter och villkor i fråga om betalt arbete som ger ekonomisk självständighet livet ut.
- Framtagande av nulägesanalys social hållbarhet till planeringsförutsättningar

Stöd och uppföljning i jämställdhetsfrågor riktade till politiker i Umeå kommun

9. Framtagande av underlag om jämställdhet inför verksamhetsplanering till samtliga nämnder
- Framtagande av nulägesanalys social hållbarhet till planeringsförutsättningar
10. Stötta arbetet i införande av jämställdhetsanalys på Umeå Kommuns budget
- Jämställdhetsstrategerna har utgjort stöd i arbetet kopplat till ny styrmodell
11. Erbjuder utbildning till samtliga nyvalda och omvalda politiker i Umeå kommun med fokus på kvinnors villkor i politiken
- Genomförs i januari 2023
12. Genomföra gemensam kompetensutveckling för samtliga ledamöter i jämställdhetsutskottet, inklusive ersättare
- Genomförs i januari 2023
  - Jämställdhetsutskottets presidium deltog på digitala Forum Jämställdhet som arrangerades i februari 2022
  - Samtliga ledamöter erbjöds möjlighet att delta i föreläsningen Våld och vårdnad - eller trygghet och barnfrid den 13 maj 2022

- Samtliga ledamöter erbjöds möjlighet att delta i Umeå kommuns konferens *The gendered landscape of European cities*, 9–10 juni 2022
13. Säkerställa och följa upp att övergripande frågor har en genusanalys som underlag inför kommunfullmäktige
- Följs upp och presenteras kvartalsvis för jämställdhetsutskottet
14. Årlig återrapport till kommunfullmäktige kring utskottets arbete
- Genomfört januari 2022 samt december 2022

Utåtriktad verksamhet samt positionering nationellt och internationellt av Umeå kommuns jämställdhetsarbete

15. Genomföra internationell konferens med fokus på jämställdhet 9–10 juni 2022, slutkonferens för URBACT-projektet GenderedLandscape
- Konferensen *The gendered landscape of European cities*, genomfördes i hybridform den 9–10 juni 2022. Ca 500 deltagare från 24 olika länder, 7 panelsamtal och föreläsningar, 17 internationella och nationella paneldeltagare, föreläsare och moderatorer.
16. Ansöka om ett externt finansierat projekt där jämställdhet är en bärande del
- Ansökan om Missionen för klimatneutrala och smarta städer 2030
  - Ansökan till utlysning inom Net Zero cities
17. Ta fram och påbörja implementering av handlingsplan för integrering av jämställdhetsperspektiv i frågor som rör innovation och smarta städer
- Framtagande av *integrated action plan* inom URBACT-projektet för integrering av jämställdhetsperspektiv i frågor som rör innovation och smarta städer.
  - Arbete inom ramen för Umeå kommuns team för hållbar tillväxt.
  - Samarbete inom SPIS-projektet.
  - Presentation på nationella och internationella seminarier och konferenser, t.ex. WASP-HS, Linköpings universitet med fokus digitalisering, innovation, smarta städer, IURC Asia & IURC Americas.
18. Utvecklande av samverkan med relevanta aktörer för att stärka arbetet med jämställdhet inom samtliga politikområden
- Fördjupad samverkan med RISE och designhögskolan.
  - Deltagande i och samverkan med Länsstyrelsernas regionala jämställdhetsnätverk för de fyra norrlänen

- Löpande stöd till Janet Ågren som fr.o.m. 2021 är ledamot i Länsdelegationen i jämställdhet som leds av Landshövdingen och består av åtta ledamöter från länet.
19. Utveckla kommunikationen i jämställdhetsfrågor för att positionera och synliggöra Umeå kommuns jämställdhetsarbete internt och externt
- Översättning av "makt kön och politik" till engelska.
  - Förbättringsarbete www.umea.se/jamstalldhet
  - Umeå kommuns jämställdhetsarbete har uppmärksammats i ett antal internationella publikationer under året t.ex. Politico, Arte TV, Les Echos, Hankookilbo, UIA case study om just transitions
  - Presentationer och föreläsningar på lokala, nationella och internationella seminarier och konferenser, t.ex. UIA i Sevilla, IURC Asia & IURC Americas, Urban Future i Helsingborg, Länsdelegationen för jämställdhet, Designhögskolan, Göteborgs universitet, Umeå universitet, URBACT City Festival i Paris, Wien stad, etc.
  - Ett 20-tal könade landskapet-turer genomförda under året, bland annat för lokalpolitiker, Jämställdhetsmyndigheten, STF, EU-parlamentariker, studiebesök från andra kommuner i Sverige och Finland, internationella studenter, etc.
20. Genomföra eller samverka i genomförandet av minst två större utåtriktade arrangemang med fokus på aktuella jämställdhetsfrågor
- Våld och vårdnad - eller trygghet och barnfrid i maj 2022. Samarrangemang med Region Västerbotten, Länsstyrelsen, Kvinnohusföreningen och Kvinno- och tjejjouren.
  - Moderering av konferens Stadigvarande boende för våldsutsatta – mer än bara tak över huvudet, arrangerad av Länsstyrelsen
21. Genomföra aktiviteter med fokus på Umeå 400 år
- Arrangemang av lunchföreläsningen: På dagen 100 år sedan det inte hände – berättelsen om när kungens byst stal platsen från en ung flicka, av Maria Persson (Dagens dam). Inledande programpunkt på jubileumsdagen.
  - Konstprojekt Arvet efter Selma, Gerda och Lily, arrangerat av Gunilla Samberg. Medfinansiering.
  - Permanent installation av porträttvepor på fyra kvinnliga pionjärer inom lokalpolitiken under de senaste 100 åren i fullmäktigesalen.
22. I samverkan genomföra Umeå kommun Handlingsplan mot våld med utgångspunkt i det sjätte jämställdhetspolitiska delmålet: Mäns våld mot kvinnor ska upphöra

- Samverkan med Svenskt Rally kring jämställdhetsfrågor i relation till arrangemanget, framtagande av checklista för arbete med jämställdhet.
- #Orangetheworld-kampanjen genomförd i november-december med orangea ljusinstallationer runtom i centrum. Samverkan med Umebrå och regionala aktören kring arrangemang i samband med En vecka fri från våld.
- Samverkan med Umebrå, Länsstyrelsen och Region Västerbotten kring mäns våld mot kvinnor.
- Samverkan med Umebrå och det våldsförebyggande arbetet och arbetet med den kommunövergripande handlingsplanen mot våld.
- Expertstöd till personalfunktionen i arbetet med våld som arbetsgivarfråga

Beredningsansvariga

Annika Dalén, utvecklingsstrateg

Linda Gustafsson, jämställdhetsstrateg

§ 5

Diarienum: KS-2022/00325

Nämnders verksamhetsplaner 2023 ur ett jämställdhetsperspektiv

Beslut

Jämställdhetsutskottet har tagit del av informationen

Ärendebeskrivning

Bifogad sammanställning är en genomgång av samtliga nämnders verksamhetsplaner för 2023 med fokus på formuleringar kring jämställdhet och jämställdhetsmål i beskrivningen av grunduppdrag, nämndspecifika mål och strategier, nämndens aktiviteter i relation till program och inriktningsmål, samt jämställdhetsrelaterade tilläggsuppdrag.

För varje nämnd redovisas de skrivningar som finns i nämndens verksamhetsplan som relaterar till jämställdhet. När det gäller programmet för social hållbarhet redovisas de specifika insatser inom jämställdhet från nämndernas verksamheter som nämns. De skrivningar om jämställdhet som är direkt citerade från programmet finns inte med i sammanställningen.

Beslutsunderlag

Uppföljning nämnder VP 2023

Beredningsansvariga

Annika Dalén, utvecklingsstrateg

Linda Gustafsson, jämställdhetsstrateg

Beslutet ska skickas till

Ledningskoordinator

§ 6

Diariernr:

Reflektioner om genomförd utbildning - Att arbeta med jämställdhet

Beslut

Ärendet föranleder inte något beslut

Ärendebeskrivning

Utskottet har ett samtal om utbildningen som genomfördes med förtroendevalda i jämställdhetsutskottet och presidier i kommunens nämnder, förra veckan.